

כמה משתכר מנהל תיאטרון ללא שחקנים? * מוזיאון העורך פיחות בערך האמנות * כיצד הופכת דמוקרטיה לדיקטטורה? * עיתון שהוא החמצה סיפרותית

תיאטרון

מוסינזון ה-2

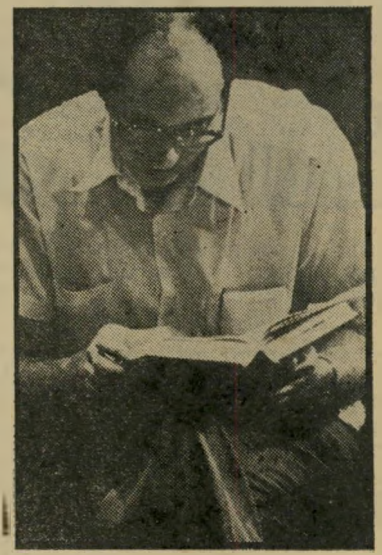
פעם, לפני שנים רבות, היתה, להקת הנח"ל, ובפרטואר הלהקה נכלל שיר בשם "12 טון". כאשר שרה הלהקה את השיר, נשמע באחד מבתי קול באס עמוק שר סולו: "כי דרס אותו דיול 12 טון". היה זה קולו של אביטל מוסינזון, בנו של המחזאי וממציא הפסנטים יגאל מוסינזון.

כישורים אלה הספיקו למוסינזון הבן כדי לקבל את משרת מנהל תיאטרון ירושלים, משרה בעלת מעמד המאפשר לו לקבוע שקאסטר, מחזור של פטר הנדקא, "מחורבן..." כפי שקבע באוזניו של אשר צרפתי, המגלם את תפקיד קאסטר.

תיאטרון ירושלים הוא גוש של אבן ירושלמית המשמש כאלם מוריד להשר כרה להצגות המיובאות מתל אביב, ומ סבסד בעזרת המועצה לתרבות ולאמנות וניירת ירושלים, במילים אחרות: תיאטרון ללא שחקנים.

מסתבר כי משכורתו של מנהל תיאטרון ירושלים היא 16,000 ל"י לחודש. ה מצטברת לכדי סכום שנתי בן 192,000 ל"י. סכום שנתי זה הוא יותר ממחצית הסכום שבו נתמך תיאטרון החאן הישראלי שלמה עליד המועצה לתרבות ולאמנות.

אם להתעלם מההנהלה שבמ תיאטרון שנועדה לספק לצופים את דרמות ה חיים ושוממה, נשאלות כמה שאלות: מדוע תומכת המועצה לתרבות ולאמנות יחד עם עיריית ירושלים באלם תיאטרון שאינו מפקי הצגות כלשהן, המתחזה כ"תיאטרון" למרות שהוא משמש כאלים הצגות להשכי

אביטל מוסינזון
תיאטרון ללא שחקנים

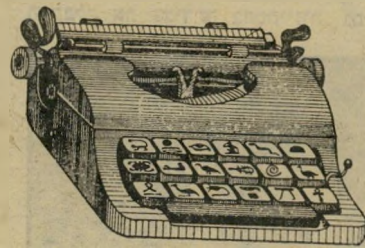
רה? מדוע אין עיריית ירושלים משכירה את האולם לאמרגן פרטי, ובדמי השכירות שישלם האמרגן יגדלו הכנסות העיריה? על סמך מה מקבל אביטל מוסינזון משר כרת זהה לזו של מנהל תיאטרון פעיל כמה הנימין?

אמנות

מאזכיאון

בשעתו הציג האגף לאמנות שימושית במוזיאון הלובר בפאריס תערוכה מעבר דות האמן הגנץ ממארכי זאק קארלמן. הנשאת את הכותרת, "הפצים בלתיאפשר ריים". היה בתערוכה מיגוון של מצרי צריכה פרי דמיונו הגנוסטקי של האמן, וביניהם: שעון-חול הממלא בחצץ לאני שים שאינם רוצים להודקן, קנקרתה מא זוכיסטי, שהורבובית קבועה בו מעל לי ידית, מיספריים סיאמיים לשימוש משני הצדדים ברומנית, עטרמולג לכתובה משר לבת בזלילה, מכונת-כתובה מצרית להרי טומים, עם או בלי טטואטור ועוד כ-50 עבודות גוספות.

על אמנותו אמר זאק קארלמן בפתיחת איתה תערוכה: "אתם יכולים לראות כי

מכונת כתיבה
לכתב חרטומים

— אם רצונכם בכך — אדם המצח בכי קורת על החברה, כל הכרה שהיא, אך בייחוד חברת-הצריכה הבזבזנית. אני מתגונן בפני תוקפנותם של ההפצים וה מצרים באמצעות הלעג וההומור. אני עוסק בהפצים המזכירים לכל אחד מאיתנו, כגון הפטרש. אני מעוות את צורתם — והבריות מבלות זעזוע. מיטיבים להגבי מכולם הילדים, ואחריהם באים האינטלק מאלים..."

את יצירותיו של זאק קארלמן הגדיר פרנסואה קארא, ממנהלי הלובר: "עיוות הפצים מעשה מחאתו של קארלמן משקף את ההבדל בין השירה לבין המציאות, תוך שהוא חושף את ההומור הטמון בי אוולות שבעשית רוחיהם."

מוזיאון ישראל טרח להביא תערוכה מעולה ומרגשת זו מעבודותיו של זאק קארלמן עבור קהל מבקרי. אלא שהג הל ת המוזיאון הסתחררה מן המוצגים והעניין הרב שעוררה תערוכה זו בציבור, גיצלה הדמגוגיה של עלי-מנת לגטוש ערכי אמנות בעבור יחסי-ציבור. המוזיאון הכ ריו ברבים על תחרות פומבית לעשיית

הפצים בלתי-אפשריים" לקהל הרחב. כמו תוכים מאילפים טרחו יותר ממאה אזרחים ממבקרי המוזיאון ושלחו לתחרות עבירות תעתיקיות על-פי רעיונותיו של קארלמן, תוך התבססות על העיקרון: "אם קארלמן יכול — מדוע לא אתה ואני?" לתחרות זו היה גם, "חבר-שפ" טים" שבחר בי-3 תפצים, שזכו בפרס הנכסף להיות מוצגים בין כותלי המוזיאון "ליד" עבודותיו של קארלמן.

גישה מיסחרית-פירסומית זו מסמנת, מן הסתם, את המגמה והדאמפנינים האמנר תיים הבאים של תנהלת מוזיאון ישראל. גישה, "חדשנית" זו לפופולאריות של המוזיאון תביא מן הסתם להצגה מחור דשת לציורו המפורסם של יגאל תומאקין, שעליו הדביק האמן זוג מיכסניים (ציור

עיון

חזות שחורה

האם עלולה הדמוקרטיה הישראלית לה פוך ביום מן הימים דמוקרטיה טוטא ליטארית?

על שאלה זו משיב בעקפיו אברהם וולפנזון, מרצה באוניברסיטת חיפה ב מדעי-החברה ועורך הריבון למחקר חב רתי שפירסם באחרונה ספר * שבין שרור תיו ודוגמותיו ההיסטוריות ניתן למצוא מעט מן החזות השחורה הממתנה לנו. ספר זה הינו מדריך מפרט להבנת המלאכים הפוליטיים, המתחבטים והאידיאלוגיים של המדינה המודרנית.

סיפרו של וולפנזון הוא אנתולוגיה ערו סה של מחשבה מדינית, העוסקת במעני התפוררותה של הדמוקרטיה ובגלגולה למתכונת, "הדמוקרטית הטוטאליתארית". המתבר נוטל את מרבית דוגמותיו מרוסיה הסובייטית, איטליה הפאשיסטית וגרמניה הנאצית — והאידיאלוגיות שניצבו ברקע של כל אחת מהברות אלה. דוגמה מעשית להבדלי דרך גישה חברתיים מבין וולפנ זון משטח פיתרון בעיות הכלכלה, הוא מדגיש שאחולף היטלר ישרה-הספים שלו הילמאר שאכט פתרו את המשבר-הכלכלי של גרמניה בשנות ה-30' עלידי הקמת תעשייה מילחמתית ענפה ומשוכללת, שענה שפרנקלין דלאנו רוזוולט יצר תעסוקה בארצות-הברית באמצעות מיפעלי-פיתוח דוגמת, "רשות עמק טנסי".

כמחצית הספר מוקדשת לעליית המשי טרים הטוטאליתאריים, ולתפקידה של תי מדינה כמשידי-דיכוי וכמנגנון לכפייה חברתית. בפרק העוסק בפאשיזם ובנא ציום מבין וולפנזון ציטוט משרה-מיש פטים של בניטו מוסוליני, אלפרד רוקו: "המגדיר את הפאשיזם על דרך השלילה, כלומר: הפאשיזם הוא תנועה השוללת מושגים ליבראליים-דמוקראטיים וסוציא ליסטיים". אלפרד רוקו מוסיף וקובע: "תפיסתנו את החרות היא, שיש להרשות ליחיד לפתח את אישיותו לטובת המדי נה... משיג כך מגיע החופש לאזרח ול מעמדות של אזרחים רק בתנאי שהם מפ טילים בתוכו את האינטרס של החברה בשלמות".

אחת מקביעותיו של וולפנזון ידועה, ועוסקת בנקודה: "כל המישטרים הטוטא ליטאריים בדורנו צמחו מתוך מישטרים דמוקראטיים, לרוב בחפית של מפד-קטרל רעיוני של דמאגוגיה סוציאליזם המכשיתה הכל לכל אחד". באשנב לעולם הפוליטי מצויים תלית-תלים של עובדות ורעיונות, שבסיומם להזין כל ישראל כיום התהיה ומתבונן על המתרחש מסביבו, ומתקשה לעכל את התמורה העוברת על החברה הישראלית.

אברהם וולפנזון נעזר בציטוטים רבים, שאחד מהם הוא הערך, "פאשיזם" כפי

* אשנב לעולם הפוליטי, הוצאת מסדה, עמודים 214.

בניטו מוסוליני

מניף את "חרב האיסלם" (לוב, 1937)

שפורסם באנציקלופדיה האיטלקית (מה דורת 1932), ערך שזובר ביד... בניטו מוסוליני, ובו נאמר: "מדינות הנושפות למדת הן ותרגיות... אין רוח הפאשיזם יכולה לקבל את כל הליגות הבינלאומיות אשר — כפי שתוכיח ההיסטוריה — ייתכן שתפורנה לכל רוח בהתעורר רגש לאומי חזק מטעמים רגשיים, אידיאליסטיים או מעשיים..."

את הפרק על המישטרים הטוטאליתא ריים מסכם המחבר: "הסתפקנו בפרק רק בהתוויית דרכם האירגונית והאידיאית לוגית; במילים אחרות: בחשיפת החו קורת החברתית שהצמיחה, בחיפם של מישטרים דמוקראטיים, את היסופם הי גמור: מישטרי-קריצות מארגונים — אשר בשמו של אידואל על-מדינתי (ה) מעמד, האימפריה או הגזע) משליטים מיפלגה אחת ומנהיג אחד (מזכיר ה" מפלגה" או "דעה" או "פיתרון") על ה חברה כולה, ומבטלים את חירויות-הפרט ואת זכויות-האדם."

הספר מומלץ כספר-לימוד שיש בכוחו להבהיר מעמדים שונים ביוספים, ולשמש מעקב אחר תהליך התפוררותה של דמוק האטיה וצמיחתה של הטוטאליתאריות מתוך חורבנותה.

כתבי-עת

תותי-סיפרותי

הוצאה לאור של עיתון-סיפרותי נועדה מטבע ברייתה לשרת זרם, מגמה או טעם סיפרותי כלשהם. כך מקובל בפירסומים סיפרותיים כמו ס/קריאה, פרוזה ועכשיו. עקב בסר, עורך עיתון 77 אינו משרת זרם, מגמה או טעם-סיפרותי כלשהם — למרות שהמבחר הסיפרותי שלו כולל יצירות מעולות. בצד מלל נטול ערך סיפ רותי כלשהו.

* הכוונה לחברת-לאומים שהתקיים בין שתי מילחמות-העולם, וקדם לאומות ה מאוחדות.